

IMPROMPTU (Tuba, Tubae...)

(1994, AV 17)

Impromptu, petita forma musical, preferentment pianística, d'un sol moviment fruit de l'inspiració del compositor. Generalment s'utilitza la forma ternaria A-B-A.

La idea de compondre *l'Impromptu (Tuba, Tubae...)* neix a petició de Vicent López, quan Valero i ell eren companys del Conservatori Superior de Música de Murcia com a professors interins de trompeta i tuba respectivament.

Fins aquell moment la tuba per a Andrés Valero era un instrument tan vàlid com qualsevol altre però desconeixia pràcticament les possibilitats tècniques que posseeix. Va ser un gran descobriment per a ell i una experiència molt grata: dos valencians a Murcia treballant conjuntament. En aquella època Valero començava a escriure¹, i el tubista li va mostrar pràcticament totes les possibilitats tècniques i expressives de l'instrument –les quals va descobrir que eren immenses–, així com material enregistrat per altres intèrprets.

Vicent López estava dissenyant un recital per aquella època (maig-juny de 1994), una espècie de monòleg o espectacle anomenat *Soliloquio* i li va encomanar un concert de tuba al seu company per a completar-lo. El procés va ser molt ràpid i fructífer, ja que els dos professors estaven situats en aules conjuntes al conservatori i l'intèrpret no establia cap limitació tècnica al compositor. Es va produir un treball conjunt que en poques setmanes va veure la llum, el compositor descriu aquesta com a fruit d'una col·laboració intensa i prou continuada.

¹ L'Impromptu és l'A.V. 17 del Juny del 94 (Andrés Valero antigament catalogava les seves obres amb les sigles A.V. seguit del número que corresponia cronològicament amb la data inclosa al final de les seves obres), per tant podem afirmar que és una obra de joventut del compositor. Fins aquell moment la majoria d'obres d'Andrés Valero eren de música de cambra per a trompeta i piano principalment, coses que tenia més a l'abast.

Per la forma i contingut de l'obra el compositor va decidir anomenar-la *Impromptu*, una mena d'improvisació o peça lliure sense una limitació massa formal o musical, tal i com el propi autor la descriu. Degut a açò i al virtuosisme o espectacularitat de l'Impromptu, l'intèrpret va decidir incloure-la com a bis de l'espectacle. En quant al subtítol de l'obra (*Tuba, Tubae...*) neix de la idea de la primera declinació llatina de les paraules i de com agafant una cèl·lula musical, la tuba comença a desenvolupar-la o "declinar-la".

No és una obra retocada, es va publicar en la forma inicial a l'any 1994. Al registre de la Societat General d'Autors i Editors (SGAE) veiem que l'estrena absoluta va ser el 7 de Juny de 1994 a l'Auditori Municipal de Carcaixent (València), antiga església de les Dominiques, dins el V curs d'estiu organitzat per la Societat Musical la Lira Carcaixentina. Consegueix el Diploma d'Honor de Composició en el "VIII Torneo Internazionale di Musica", Roma 1998. Dedicada, encarregada i estrenada per Vicent López.

No obstant, el primer enregistrament no va ser del músic de Carlet. Un estudiant del Conservatori Superior de Murcia va ser l'artífex, Daniel Ferriz Azorín, qui va gravar l'obra en el CD dels Premis Fi de carrera 1999-2000 del conservatori, produït per la Conserjería de Educación y Universidades de la Región de Murcia.

Més tard trobem l'enregistrament de Vicent López dins del seu disc *Orígens*. Valero les qualifica totes dues com un molt bon treball interpretatiu. A data d'avui no hi ha més enregistraments realitzats. Vicent López descriu l'obra així: "Se exploran multiples recursos técnicos y expresivos, llevados al estadio del virtuosismo. amplísima tesitura, intervalos de vértigo, exageraciones dinámicas, torrentes de sonido, y sobre todo un marcado carácter enérgico son algunas de las cualidades que exigen al interprete, además de una gran capacidad de concentración, puesto que en escasos cinco minutos se despliegan las cinco secciones en las que podríamos dividirla. la ecuación entre las ideas y el tiempo para exponerlas, ofrece una tensión que requiere del oyente una atenta escucha."²

² Comentari sobre l'*Impromptu* extret del llibret del CD *Orígens* de Vicent López.

La producció d'Andrés Valero per a tuba com a instrument solista no acaba ací, l'any 2005 va escriure les *Variaciones sobre un tema de Vivaldi*, del concert en mi menor de fagot. Està escrita per a tuba solista i quintet de vent. Va ser estrenada per Àngel Garcia, el quintet de vent de la New York Philharmonic i dirigida pel mateix compositor³ al marc del B.M.F. 2005 (Benifaió Music Festival) a la província de València, el 6 d'agost d'aquell mateix any. A diferència de l'Impromptu, la importància de l'obra radica més en la forma musical i no tant en explotar les capacitats virtuosístiques de la tuba.

Després de l'*Impromptu* quasi totes les obres simfòniques del compositor de Silla inclouen algun solo o "part remarcada" per a tuba, a més de les que trobem de música de cambra, generalment per a quintet on segueix explotant encara més l'instrument. Ho trobem a obres com *Teogónica* (simfonia nº2) o *Fa ra ri ri ra*, totes elles per a banda simfònica. En l'apartat d'orquestra, Valero composa papers importants per a tuba a obres com la seva 3ª simfonia *Epidemia silenciosa*, a la *Rapsodia sobre temes valencians*, al poema simfònic *El monte de las ánimas*, o a *Africana* (aquestes dues també arranjades per a banda simfònica).

La tuba per a Andrés Valero-Castells és un instrument de màxim interès. Diu que tot i que dona l'aparença de ser un instrument prou limitat, és al contrari. Remarca que la tuba vesteix un ampli ventall de recursos, mostra un registre molt ampli, té una capacitat expressiva immensa i una gran potència sonora, a més a més d'oferir una rica gama d'articulacions. El compositor troba que la tuba ha viscut en els últims vint anys, una evolució interpretativa i productiva com cap altre instrument ha patit al llarg de la història de la música.

³ No és un obra amb molta dificultat tècnica per a que hagi de ser dirigida, tenint en compte que és música de cambra, però els membres de la NYP ho van considerar oportú degut a la falta d'assajos que va propiciar la curta estada d'aquestos.